

7256 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ("Torba Kanun")'un Değerlendirilmesine İlişkin Bilgi Notu

-Gültekin Hukuk Bürosu-

["7256 Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"](#) 17 Kasım 2020 ve 31307 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Torba Kanun farklı konularda çeşitli düzenlemeler içermekte olup; Torba Kanun'un uygulaması ile ilgili esaslar detaylı olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı'nca 7256 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Genel Tebliği ("Tebliğ") içeriğinde düzenlenmektedir. İşbu bilgi notu ile gerek Torba Kanun'da gerekse Tebliğ'de yer alan ve özellikle önem teşkil ettiğini düşündüğümüz maddeler incelenecektir.

Torba Kanun ile genel olarak; amme alacakları ile idari para cezalarının yapılandırılması, ilave istihdam teşviki ve normalleşme teşviki süresinin uzatılması için Cumhurbaşkanı'na yetki verilmesi, işsizlik sigortasından yararlananların yeniden işe başlaması halinde uzun vadeli sigorta primlerinin İŞKUR tarafından karşılanması, kısa çalışma ödeneğinden yararlanılması için öngörülen sürenin uzatılması konusunda Cumhurbaşkanı'na yetki verilmesi, 1 Ocak 2019-17 Nisan 2020 tarihleri arasındaki dönemde iş sözleşmesi sona erenler ile kayıt dışı çalışanların kayıtlı istihdama katılmasının teşvik edilmesi, 2019/Ocak-2020/Nisan döneminde en az sigortalı bildirim yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısına ilave olarak istihdama katılımının teşvik edilmesi ve Basın ve Gazetecilik mesleğinde çalışanların fiili hizmet zammından yararlandırılmasına ilişkin çeşitli düzenlemeler yapılmıştır.

Buna ilaveten, kesinleşmiş kamu alacakları ve diğer bazı alacaklar yapılandırılırken yeni bir varlık barışı getirilmiş ve ayrıca Gelir Vergisi Kanunu, Kurumlar Vergisi Kanunu ve Katma Değer Vergisi Kanunlarında değişiklik yapılmıştır.

Torba Kanun'un maddelerini incelemeyen evvel, Tebliğ'de yer alan birtakım açıklamalara ve tanımlara yer vermek faydalı olacaktır.

Kesinleşmiş Alacak Nedir?

Torba Kanun kapsamında yapılandırılacak alacakların, Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla (bu tarih dâhil) kesinleşmiş olması gerekmektedir. Tebliğin izleyen bölümlerinde yapılan açıklamalarda, kesinleşme tarihinin Kanun'un yayımı tarihi dâhil olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Bir alacağın kesinleşmesi, alacağın varlığının hukuk düzeninde ihtilafı olmaması veya ihtilafı hale gelme olasılığının kalmamasıdır.

Alacakların kesinleşmesi, düzenlendikleri veya ilişkili oldukları kanunlardaki hükümler nedeniyle farklı şekilde gerçekleşebilmektedir.

Bazı Alacakların Kesinleşme Süreçleri

a) 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamına giren vergiler ve vergi cezalarının kesinleşmesi;

(1) Beyanname ile beyan edilen vergiler beyan edildiği tarihte (ihtirazı kayıtlı verilen beyannameler üzerine tahakkuk eden vergilerin dava konusu yapılması hâlinde bu vergiler kesinleşmemiş alacak olduğu halde, Torba Kanun'un 2 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendine istinaden bu durumdaki vergilerin de Kanun hükmüne göre yapılandırılması mümkün bulunmaktadır.),

(2) İkmalen, re'sen veya idarece tarh edilen vergiler ile kesilen vergi cezalarına ilişkin düzenlenen vergi/ceza ihbarnamesinin tebliği üzerine,

– Süresi içerisinde dava açılmamış olması veya dava açılmış olmakla birlikte yargılama aşamalarının son bulması,

– Uzlaşma hükümlerinden yararlanılarak uzlaşılması,

hallerinde söz konusu olacaktır.

2

Verginin Tahakkuku Nedir?

Verginin tahakkuku, verginin ödenebilir hale gelmesidir.

“**Tahakkuk**” vergi hukukunun bir kavramı olduğu halde, “**kesinleşme**” yargılama hukukunun kavramıdır.

Vergi alacağının tahakkuku ile kesinleşmesi genellikle aynı zamanlarda gerçekleşmekle birlikte farklı olan durumlar da mevcuttur.

Örneğin, ikmalen, re'sen veya idarece tarh edilen vergi ve kesilen cezalar vergi/ceza ihbarnamesiyle mükelleflere tebliğ edilmekte, mükelleflerce ilk derece mahkemesi olan vergi mahkemesinde dava konusu yapılabilmekte ve vergi mahkemesince de bu cezalı tarhiyatların onanması (davanın reddedilmesi) hâlinde bir üst yargı merciine başvurulabilmektedir.

İtiraz/istinaf incelemesi bölge idare mahkemesinde, temyiz incelemesi Danıştay'da devam eden vergi ve cezalara ilişkin tarhiyatlar, vergi mahkemesi kararının vergi dairesine tebliği üzerine tebliğ tarihi itibarıyla 213 sayılı Kanun'un 112'nci maddesine göre gecikme faizi hesaplanarak “tahakkuk” ettirildiği halde, bir üst yargı merciinde yargılamanın devam etmesi nedeniyle bu alacakların “kesinleşmiş alacak” olarak değerlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Dolayısıyla, 7256 sayılı Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla, ilk derece yargı kararı üzerine tahakkuk ettiği halde yargılamanın devam etmesi nedeniyle kesinleşmemiş olan alacaklar Kanun kapsamına girmemektedir.

b) İdari para cezalarının kesinleşmiş alacak olabilmesi için idari yaptırım kararlarına karşı süresi içerisinde dava açılmaması veya dava açılmış olmakla birlikte yargılama aşamalarının son bulması gerekmektedir.

Ancak, 10/6/1983 tarihli ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu, 18/1/1984 tarihli ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun ve 23/5/1987 tarihli ve 3376 sayılı Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanun gereğince verilen idari para cezaları hakkında dava yolu bulunmadığından, bu idari para cezaları verildikleri tarih itibarıyla kesinleşmektedir.

c) Ecrimisillerin kesinleşmiş alacak olarak değerlendirilebilmesi için ecrimisil ihbarnamesi/ecrimisil düzeltme ihbarnamesinin tebliği üzerine süresi içerisinde dava açılmamış olması veya dava açılmış olmakla birlikte yargılama aşamalarının son bulması gerekmektedir.

d) Yukarıda yer verilen alacakların dışında kalan ancak Kanun kapsamına giren diğer alacakların kesinleşmiş alacak olarak değerlendirilebilmesi için söz konusu alacakların varlığının hukuk düzeninde ihtilafli olmaması veya ihtilafli hale gelme olasılığının kalmaması gerekmektedir.

Feragat yoluyla kesinleşme süreci;

Usul mevzuatımızda feragat, "**davacının, talep sonucundan kısmen veya tamamen vazgeçmesi**" şeklinde tanımlanmıştır. Feragat beyanı dilekçeyle veya yargılama sırasında sözlü olarak yapılabileceği gibi; feragatin, kesin hüküm gibi hukuki sonuç doğuracağı da Kanun'da düzenlenmiştir. Ayrıca, yargılamanın her aşamasında davacının feragatte bulunması mümkündür.

Buna göre, açılmış bulunan davadan davacının feragati ile davacı dava dilekçesindeki talep sonucunun tamamından vazgeçmiş sayılmakta olup, davadan feragat, davacının tek taraflı bir irade beyanı ile yapıp tamamlandığından, feragatin geçerliliği için feragatin davalı tarafından kabul edilmesine gerek bulunmamaktadır.

Öte yandan, dava konusu uyuşmazlığın feragat nedeniyle son bulduğunu tespit etme görevi mahkemeye aittir. Mahkemenin, davacının beyanının gerçekten feragat olduğunu ve Kanun'un öngördüğü şekilde yapıldığını tespit etmesi durumunda, davadan feragat nedeniyle uyuşmazlığın son bulduğuna karar vermesi gerekmektedir.

Yukarıda açıklandığı gibi feragat, davacının talep sonucundan vazgeçmesi olup, feragat ile davacı, dava dilekçesinde belirttiği talepten tamamen veya kısmen vazgeçmiş olmaktadır. Davadan feragat ile

davacı, sadece davasından feragat etmiş olmaz, aynı zamanda o dava ile istemiş olduğu haktan da tamamen vazgeçmiş olacaktır. Feragat eden davacı artık bu konuda yeniden dava açamayacağı gibi, feragatin her türlü sonucuna da katlanmak zorunda olup, davadan feragat edilmekle dava sona ermekte ve kesin hükmün sonuçları doğmaktadır.

Bu itibarla, 7256 sayılı Kanun kapsamına tür ve dönem olarak girdiği halde varlığına ilişkin dava açılmış olan alacaklardan; anılan Kanun'un yayımı tarihinden önce davadan tamamen feragat edilmiş ve feragate ilişkin mahkeme kararı ile kesinleşerek taraflardan birine tebliğ edilmiş olanlar, 7256 sayılı Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla vadesi geldiği halde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş olacak olması şartıyla, Kanun'dan yararlanabilecektir.

Bu durumda, feragat edilen davaya konu olan ve kapsama giren alacakların tamamı esas alınarak Kanun hükümlerinin tatbiki gerekecektir.

Diğer taraftan, idari para cezaları için genel usul kanunu olan 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nu uyarınca **“Kanun yoluna başvuran kişi, bu konuda karar verilinceye kadar başvurusundan vazgeçebilir. Vazgeçme halinde bir daha aynı konuda başvuruda bulunulamaz.”**

Buna göre, Kanun kapsamına giren idari para cezalarından, dava konusu yapılmış olanlar hakkında, davacıların davalarından vazgeçmeleri hâlinde de “feragate” ilişkin olarak yukarıda yapılan açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

Buna ilaveten, vergi/ceza ihbarnamesine karşı süresinde açılan davalarda, vergi mahkemesince verilen istinaf yolu açık kararlar ile bölge idare mahkemesince verilen temyiz yolu açık kararlar (Danıştay'ın bozma kararı üzerine verilen kararlar hariç) üzerine; mükellef tarafından geçerli olan kanun yoluna başvuru süresi içerisinde, dava konusu vergi ve/veya vergi cezalarının tümü için kanun yolundan vazgeçildiğine ilişkin dilekçeyi ilgili vergi dairesine veren mükelleflerin bu borçları da kesinleşmiş alacak olarak kabul edilecektir.

Vergi, Beyanname ve Yi-ÜFE Aylık Değişim Oranları Tanımları

Torba Kanun'un 1'inci maddesinde;

- Vergi tabirinin, 213 sayılı Kanun kapsamına giren vergi, resim ve harçları,
- Beyanname tabirinin, vergi tarhına esas olan beyanname ve bildirimleri,
- Yi-ÜFE aylık değişim oranları tabirinin, Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği 31/12/2004 tarihine kadar toptan eşya fiyatları endeksi (TEFE) aylık değişim oranlarını, 1/1/2005 tarihinden itibaren üretici fiyatları endeksi (ÜFE) aylık değişim oranlarını, 1/1/2014 tarihinden itibaren yurt içi üretici fiyat endeksi (Yi-ÜFE) aylık değişim oranlarını, 1/11/2016 tarihinden itibaren aylık %0,35 oranını (bu Kanun'un yayımlandığı ay dâhil),

ifade ettiği hükme bağlanmıştır.

Aşağıda, Torba Kanun ile yapılan önemli değişiklikler, başlıklar halinde incelenmektedir:

1. Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması

Bazı alacakların yeniden yapılandırılması hususu Torba Kanun'un 1- 4 maddeleri arasında düzenlenmiştir.

Özetle;

- Yeniden yapılandırmaya konu olacak alacaklar Kanun'un 1. maddesinde belirlenmiş olup Kanun'un 2. maddesinde ise kesinleşmiş alacakların hangi esaslara dayalı olarak yapılandırılacağı düzenlenmiştir.
- Torba Kanun hükümlerinden yararlanmak isteyenlerin **31 Aralık 2020 tarihine kadar** ilgili idareye başvuru yapmaları gerekmektedir.
- Hazine ve Maliye Bakanlığı'na, il özel idarelerine, Ticaret Bakanlığı'na, belediyelere ve Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları'na bağlı tahsil dairelerine ödenecek tutarların **ilk taksitinin 31 Ocak 2021** (bu tarih dahil); Sosyal Güvenlik Kurumu'na bağlı tahsil dairelerine ödenecek tutarların ise ilk taksitinin ise **28 Şubat 2021** (bu tarih dahil) **tarihine kadar**, diğer taksitlerinin ise **bu tarihleri takip eden ikişer aylık dönemler halinde azami on sekiz eşit taksitte** ödenmesi gerekmektedir.
- Yeniden yapılandırılmış borçların ilk taksit ödeme süresi içerisinde tamamen ödenmesi koşuluna bağlı olarak fer'i alacaklar yerine hesaplanan Yİ-ÜFE tutarlarının %90'ının tahsilinden vazgeçilirken, ilk iki taksitin ödeme süresi içinde **ödenmesi halinde ise Yİ-ÜFE tutarında %50 indirim yapılacaktır.**
- Ödenmesi gereken taksitlerin ilk ikisinin süresinde ve tam ödenmesi koşuluyla, kalan taksitlerden; **bir takvim yılında iki veya daha az taksitin, süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde, ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının son taksiti (peşin ödeme seçeneğinin tercih edilmesi hâlinde ilk taksiti) izleyen ayın sonuna kadar**, gecikilen her ay ve kesri için 6183 sayılı Kanun'un 51'inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi şartıyla Kanun hükümlerinden yararlanılmaya devam edilecektir.
- İlk iki taksitin süresinde tam ödenmemesi ya da süresinde ödenmeyen veya eksik ödenen diğer taksitlerin belirtilen şekilde de ödenmemesi veya bir takvim yılında ikiden fazla taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde Kanun hükümlerinden yararlanma hakkı kaybedilecektir. Bu hüküm her bir madde ve alacaklı idareler açısından taksitlendirilen alacaklar için ayrı ayrı uygulanacaktır. **İlk iki taksitin süresinde tam ödenmemesi veya bir**

takvim yılında ikiden fazla taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde, Kanun hükümlerinden yararlanma hakkı kaybedilecektir.

- Bu Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunan ve ilgili maddeler uyarınca dava açmamaları veya açılan davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları gereken borçluların, bu Kanun hükümlerinden yararlanabilmeleri için ilgili maddelerde belirlenen başvuru sürelerinde, yazılı olarak bu iradelerini belirtmeleri şarttır.
- Hazine Maliye Bakanlığı'na bağlı tahsil dairelerince takip edilmekte olan ve vadesi 31 Aralık 2014 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde Kanun'un yayımlandığı tarih itibariyle ödenmemiş olan ve 6183 sayılı Kanun kapsamına giren her bir alacağın türü, dönemi, asılları ayrı ayrı dikkate alınmak suretiyle **tutarı 100 Türk lirasını aşmayan asli alacakların ve tutarına bakılmaksızın bu asıllara bağlı fer'i alacakların, aslı ödenmiş fer'i alaklardan tutarı 200 Türk lirasını aşmayanların** tahsilinden vazgeçilmektedir.

2. 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler

Torba Kanun'un 5. maddesi ile 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'na Ek Madde 7 eklenmiştir. Ek Madde 7 uyarınca; **işsizlik ödeneğinden yararlandırılıp, işten ayrılmalarını takip eden 90 gün içerisinde özel sektör işyerlerinde bu Kanun kapsamında işe giren ve işe girdiği tarihten itibaren hizmet akdine tabi olarak en az on iki ay süreyle kesintisiz çalışanlardan talepte bulunanların, 5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca sigortalı sayılmak suretiyle, işe başladıkları tarihten önce yararlandıkları en son işsizlik ödeneği süresi için Kurumca Sosyal Güvenlik Kurumuna ödeme yapıldığı tarihte geçerli prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanacak uzun vadeli sigorta primi işveren ve sigortalı hisselerinin tamamı Fondan karşılanacaktır.** Bu fıkra hükümlerinden aynı işsizlik ödeneği hak sahipliği için **sadece bir defa** yararlanılabilecektir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenecektir.

Torba Kanun'un 6, 7, 8, 9 ve 11. maddeleri ile Torba Kanun'un 10. maddesi uyarınca, 4447 sayılı Kanun'un geçici 23'üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklik ile **kısa çalışma ödeneği süresinin 30 Haziran 2021 tarihine kadar uzatılmasına** yönelik Cumhurbaşkanına yetki verilmiştir.

Torba Kanun'un 12'nci maddesiyle, 4447 sayılı Kanun'a eklenen geçici 27'nci madde ile Sosyal Güvenlik Kurumu'na bildirilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı olanlar, sosyal güvenlik kuruluşlarından emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta olanlar ile yabancılar hariç; 4857 sayılı Kanun kapsamında olup olmadığına bakılmaksızın işsiz halde bulunan kişilerin yeniden istihdamı ile Sosyal Güvenlik Kurumu'na bildirilmeksizin çalışan kişilerin de istihdam edilebilmesi için; iş veya hizmet sözleşmesi 01 Ocak 2019-17 Nisan 2020 döneminde 4857 sayılı Kanun'un 25'inci maddesinin birinci fıkrasının (II) numaralı bendinde ve diğer Kanunların ilgili hükümlerine göre ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan hâller ve benzeri sebepler dışında sona erenler

ile Sosyal Güvenlik Kurumu'na bildirilmeksizin çalışanların en son çalıştıkları işyerlerine başvurmaları ve bu işverenler tarafından;

- Fiilen çalıştırılmaları hâlinde, prim ödeme gün sayılarının 44,15 Türk lirası ile çarpımı sonucu bulunacak tutar 4857 sayılı Kanun'un geçici 10'uncu maddesinde yer alan fesih yapılamayacak süreyi geçmemek üzere her ay bu işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna ödeyecekleri tüm primlerden mahsup edilmek suretiyle işverene Fondan destek sağlanması,
- İşe başlatılıp 4857 sayılı Kanun'un geçici 10'uncu maddesi uyarınca işveren tarafından ücretsiz izne ayrılanlara, kısa çalışma ödeneğinden faydalanmamak kaydıyla, 4857 sayılı Kanun'un geçici 10'uncu maddesinde yer alan fesih yapılamayacak süreyi geçmemek üzere, bu süre içinde ücretsiz izinde buldukları süre kadar, Fondan günlük 39,24 Türk lirası nakdi ücret desteği verilmesi,
- Ayrıca başvurusunun kabul edilmediğini Kuruma bildirenler için de maddede sayılan şartlar dâhilinde 4857 sayılı Kanun'un geçici 10'uncu maddesinde yer alan fesih yapılamayacak süreyi geçmemek üzere Fondan hane başına günlük 34,34 Türk lirası destek verilmesi düzenlenmiştir.

Torba Kanun'un 13'üncü maddesiyle, 4447 sayılı Kanun'a eklenen geçici 28'inci madde ile işverenler tarafından 2019 Ocak-2020 Nisan döneminde en az sigortalı bildirim yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısına ilave olarak istihdam edilecek her bir sigortalı için her ay bu işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna ödeyecekleri tüm primlerden mahsup edilmek suretiyle destek sağlanması düzenlenmektedir. İşe alındığı tarihten itibaren fiilen çalıştırılacak sigortalılar için günlük 44,15 TL; ilave olarak işe alınacaklardan işveren tarafından ücretsiz izne ayrılacak olanlara ise günlük 39,24 TL nakdi ücret desteği verilmesi düzenlenmektedir.

Bu Kanun'a eklenen geçici 29. madde uyarınca, yeni Koronavirüs (Covid-19) sebebiyle işverenlerin yaptıkları zorlayıcı sebep gerekçeli kısa çalışma başvurularının alınması, değerlendirilmesi ve ödenmesine ilişkin işlemler hakkında Bakanlık ve Kurum personeline herhangi bir sorumluluk yüklenemeyecektir. Bu kapsamda 2020 Ekim ayı ve öncesi döneme ait işverenlerin hatalı işlemlerinden kaynaklanan fazla ve yersiz ödemelerden bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla tahsil edilmemiş olanlar terkin edilecektir. Tahsil edilenler iade veya mahsup edilemeyecektir.

3. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler

Torba Kanun'un 21'inci maddesi ile Gelir Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 93'üncü madde uyarınca; yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını, **30 Haziran 2021** tarihine kadar Türkiye'deki banka veya aracı kuruma bildiren gerçek ve tüzel kişiler, söz konusu varlıkları serbestçe tasarruf edebileceklerdir.

Türkiye’de bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazlar, **30 Haziran 2021** tarihine kadar vergi dairelerine bildirilecektir.

Bu düzenlemeden yararlanmak için bildirilen varlıkların, bildirim yapıldığı tarihten itibaren **3 ay içinde** Türkiye’ye getirilmesi veya Türkiye’deki banka ya da aracı kurumlarda açılacak bir hesaba transfer edilmesi şarttır.

17 Kasım 2020 tarihi itibarıyla kanuni defterlerde kayıtlı olan sermaye avanslarının, yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce Türkiye’ye getirilmek suretiyle karşılanmış olması hâlinde, söz konusu avansların defter kayıtlarından düşülmesi kaydıyla bu madde hükümlerinden yararlanılabilecektir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca defter tutan mükellefler, bu madde kapsamında Türkiye’ye getirilen varlıklarını, dönem kazancının tespitinde dikkate almaksızın işletmelerine dâhil edebilecekleri gibi aynı varlıkları vergiye tabi kazancın ve kurumlar için dağıtılabılır kazancın tespitinde dikkate almaksızın işletmelerinden çekebileceklerdir.

Türkiye’de bulunan varlıklar, 30 Haziran 2021 tarihine kadar, dönem kazancının tespitinde dikkate alınmaksızın kanuni defterlere kaydedilebilecektir. Bu takdirde, söz konusu varlıklar vergiye tabi kazancın ve kurumlar için dağıtılabılır kazancın tespitinde dikkate alınmaksızın işletmeden çekilebilecektir.

Düzenleme kapsamında bildirilen taşınmazların aynı sermaye olarak konulmak suretiyle işletme kayıtlarına alınması hâlinde, sermaye artırım kararının bildirim tarihi itibarıyla alınmış olması ve söz konusu kararın **bildirim tarihini izleyen onuncu ayın sonuna kadar ticaret siciline tescil edilmesi kaydıyla**, bu madde hükümlerinden faydalanılabilecektir.

Bu düzenleme kapsamında bildirilen varlıklar nedeniyle herhangi bir vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmayacaktır.

Torba Kanun’un 16’ncı maddesiyle, Gelir Vergisi Kanunu’nun 89’uncu maddesinin birinci fıkrasına eklenen bent ile **tam mükellef gerçek kişilerin mal ihracından elde ettikleri kazançlarının %50’sinin beyannamede bildirilen gelirlerden indirilmesine** imkân verilmektedir.

- a) İhracattan kaynaklanan hasılatları toplamı yıllık 400.000 Türk lirasına kadar olanların, ilgili yılda kendilerinin sigortalı olması,
- b) İhracattan kaynaklanan hasılatları toplamı yıllık 800.000 Türk lirasına kadar olanların, ilgili yılda kendilerinin sigortalı olması ve en az ortalama bir tam zamanlı ya da eş değer kısmi zamanlı işçi çalıştırması,

- c) İhracattan kaynaklanan hasılatları toplamı yıllık 1.600.000 Türk lirasına kadar olanların, ilgili yılda kendilerinin sigortalı olması ve en az ortalama iki tam zamanlı ya da eş değer kısmi zamanlı işçi çalıştırması,
- d) İhracattan kaynaklanan hasılatları toplamı yıllık 2.400.000 Türk lirasına kadar olanların, ilgili yılda kendilerinin sigortalı olması ve en az ortalama üç tam zamanlı ya da eş değer kısmi zamanlı işçi çalıştırması,

şarttır. **(Bu bentte geçen sigortalı ibaresi 5510 sayılı Kanun kapsamında sigortalı sayılanları ifade eder.)**

Cumhurbaşkanı'na bu bentte yer alan oran, **tutar ve sayıları yarısına kadar indirme ve iki katına kadar artırma yetkisi** verilmiş olup maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenecektir.

4. 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler

Torba Kanun'un 23. maddesi uyarınca 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun geçici 17'nci maddesinde yer alan uygulamanın süresi 31/12/2025 tarihine kadar uzatılmış olup, dahilde işleme izin belgesine sahip mükelleflerin yurt içinden temin edecekleri maddelerde 3065 sayılı Kanun'un 11/1-c maddesinde düzenlenen tecil-terkin uygulaması kapsamında işlem yapılabilmelerine **2025 yılının sonuna kadar** imkan sağlanmaktadır.

9

5. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler

Torba Kanun'un 32. maddesi ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 40. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan tablonun 16. maddesi **"Basın ve gazetecilik mesleği..."** olarak düzenlenmiştir. Bu düzenlemeyle **Basın ve Gazetecilik mesleğinde çalışanların fiili hizmet zammından yararlandırılmasına** olanak sağlanmıştır.

6. Motorlu Taşıtlar Vergisine İlişkin Yapılacak İşlemler

Torba Kanun'un 2'nci maddesinin dördüncü fıkrasıyla, Kanun kapsamında ödenecek olan motorlu taşıtlar vergisi ve bu vergiye bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı yerine bu Kanun'un yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın ait olduğu taşıt için, **Kanun hükümlerinin ihlal edilmemiş olması koşuluyla**, 197 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinin (d) fıkrası hükmü uygulanmadan, taksit ödeme süresi sonuna kadar fenni muayene yaptırılmasına ve uçuşa elverişli belgesi verilmesine imkân sağlanmaktadır.

Ancak, taşıtın satış ve devri hâlinde taksitlendirilen borcun tamamının ödenmesi şartının aranacağı açıkça belirtilmiştir.

7. Tahsilinden Vazgeçilen Alacaklar

Torba Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında, Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince takip edilmekte olan belli tutarın altındaki alacakların tahsilinden vazgeçilmesine yönelik hükümlere yer verilmiştir.

Anılan fıkra kapsamına;

- Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilmekte olan,
- Vadesi 31/12/2014 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olan,
- Her bir alacak türü ve dönemi itibarıyla aslı 100,00 TL'yi aşmayan (tutarına bakılmaksızın bu asıllara bağlı fer'iler dâhil),
- Aslı ödenmiş fer'i alacaklardan tutarı 200,00 TL'yi aşmayan,
- Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olan,

alacaklar girmektedir.

Buna göre, vergiler, vergi cezaları, kaynak kullanımını destekleme fonu alacakları, ecrimisil, adli para cezaları, idari para cezaları, öğrenim ve katkı kredisi alacakları, yiyecek bedelleri gibi 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilmekte olan tüm amme alacakları bu fıkra kapsamında terkin edilecektir.

Diğer taraftan, alacağın gelir kaydedileceği bütçe ayırımı yapılmaksızın Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilmekte olan alacakların tamamı, fıkra da belirtilen diğer şartlara sahip olmaları hâlinde, terkin edilecektir.

Öte yandan, fıkra da aranan diğer şartların yanında alacak aslının 100,00 TL'yi aşmaması hâlinde bu alacak aslı ile tutarına bakılmaksızın bu asla tatbik edilen fer'ilerin tamamı terkin edilecektir. Ayrıca, alacak aslı ödenmiş olan fer'i alacaklardan tutarı 200,00 TL'yi aşmayan alacak tutarları da terkin edilecektir.

Örneğin; 2013 takvim yılının 3'üncü geçici vergi dönemine ilişkin beyanname, süresinde verilmiş olmasına rağmen vergi ödenmemiştir. 2013 takvim yılına ilişkin yıllık beyanname Mart 2014 ayında süresinde verilmiştir. Ödenmeyen geçici vergi, yıllık beyanname verilmesi nedeniyle terkin edildiğinden, geçici verginin vade tarihinden terkin edildiği tarihe kadar geçen süre için hesaplanan 183,00 TL tutarındaki gecikme zammının tahsil edilmesi gerekmektedir. Ancak, söz konusu gecikme zammının aslı bulunmadığından ve 200,00 TL'yi aşmadığından bu fıkra kapsamında tahsilinden vazgeçilecektir.

8. Diğer Hususlar

- Tüzel kişiler ya da tüzel kişiliği haiz olmayan teşekküller için Kanun hükümlerinden yararlanma başvuruları bunların kanuni temsilcileri tarafından yapılacaktır.

- Torba Kanun hükümlerinden, 213 sayılı Kanun ile 6183 sayılı Kanun'da yer alan sorumluluk düzenlemeleri nedeniyle mirasçılar, kefiller, şirket ortakları ve kanuni temsilciler gibi amme borçlusu sayılan kişiler sorumlu oldukları tutar dikkate alınarak yararlanabileceklerdir.
- 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Müşavirlik Kanunu uyarınca mükellefle birlikte borcun ödenmesinden müştereken ve müteselsilen sorumluluğu bulunanların da bu Kanun hükmünden yararlanmaları mümkündür.
- Asıl amme borçlusu ile birlikte borcun ödenmesinden birden fazla kişinin sorumlu olması hâlinde bu kişilerce Kanun hükümlerinden farklı taksit seçenekleri seçilmek suretiyle yararlanılması mümkün bulunmamaktadır.
- Adi ve kollektif şirketlerde ortak olanlar şirketin borçlarının tamamı üzerinden müştereken ve müteselsilen sorumlu olduklarından, bu ortaklar da sorumlu oldukları bu borçlar için Kanun hükmünden yararlanabileceklerdir.
- Torba Kanun'un yayımlandığı 17/11/2020 tarihi itibarıyla haklarında 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre iflasın açılmasına karar verilen gerçek ve tüzel kişilerin Kanun hükümlerinden yararlanabilmeleri için iflas işlemlerini yürüten iflas idaresinin ilgili vergi dairesine yazılı olarak müracaat etmesi zorunludur. Ancak, iflas idaresi tarafından verilen yetki belgesine istinaden müracaatta bulunulabilmesi mümkündür.
- Bununla birlikte, iflas hâlindeki tüzel kişiliklerin ortaklarının ve kanuni temsilcilerinin 213 sayılı Kanun ve 6183 sayılı Kanun uyarınca sorumlu oldukları borçlar için Kanun hükümlerinden yararlanabilmeleri mümkün bulunmaktadır.
- Ancak, iflas hâlinde bulunan mükelleflerden aranılan kamu alacaklarına ilişkin olarak Kanun'dan yararlanmak için başvuru süresi içerisinde herhangi bir başvuruda bulunulmaması ve/veya bu alacakların 31/12/2020 tarihinden sonra iflas masasına kaydedilmiş olması hâlinde, alacaklar Kanun'un kapsadığı dönemlere ait olsa dahi Kanun hükümlerinden yararlanılamayacaktır.
- 2004 sayılı Kanun kapsamında haklarında iflas ertelemesi kararı bulunan şirketler ve kooperatifler Torba Kanun'a göre yapacakları başvurularını haklarında verilmiş mahkeme kararı dikkate alınarak temsile yetkili kişiler vasıtasıyla yapacaklardır.
- Aynı şekilde, 2004 sayılı Kanun kapsamında konkordato kararı verilmiş ve kayyım atanmış borçlular da, Torba Kanun'a göre yapacakları başvurularını haklarında verilmiş mahkeme kararı dikkate alınarak temsile yetkili kişiler vasıtasıyla yapacaklardır.

- Torba Kanun'un yayımı tarihinden önce, vergi mevzuatında yer alan düzenlemeler nedeniyle mahsuben iade talebi bulunan mükellefler diledikleri takdirde mahsup talep ettikleri borçları için Kanun hükümlerinden yararlanabilecektir. Bu takdirde, mahsuben iade talebinden vazgeçtiklerini bağlı buldukları vergi dairesine, birden fazla vergi dairesine mahsup talepli borçları olması hâlinde, her birine ayrı ayrı Kanun'dan yararlanmak için belirlenen başvuru süresi içinde Tebliğ ekinde bir örneği yer alan dilekçeyle bildirmeleri gerekmektedir.
- Mükellefin kendi borcu dışında, ilgili mevzuat uyarınca üçüncü şahısların borçlarına mahsup talebi olması hâlinde ise mahsup talebinden vazgeçebilmesi için borcuna mahsup istenen üçüncü şahsın da bu konuya yönelik irade beyanı aranılacaktır. Bu takdirde, mükellefin üçüncü şahıs lehine yaptığı mahsup talebi hükümsüz kalacaktır. Lehine mahsup talep edilen üçüncü şahsın ise mükellefin irade beyanı olmadan Kanun'dan yararlanmak üzere başvuruda bulunabileceği tabiidir.
- Bununla birlikte, mahsup talebinden vazgeçen mükelleflerin, mahsup talebine konu iade alacaklarını, Kanun kapsamındaki taksitlerine Kanun'un 3'üncü maddesinin beşinci fıkrası hükmüne göre veya Kanun kapsamında yapılandırılmayan vergi borçlarına ilgili mevzuat uyarınca mahsubunu talep etmeleri mümkündür. Bu durumda, mahsuba esas alınacak tarih, Kanun'un yayımı tarihinden sonra yaptıkları başvuru tarihi dikkate alınarak belirlenecektir.
- Diğer taraftan, ilgili vergi mevzuatından doğan iade alacağının vergi borcuna mahsubunu talep eden ve vergi borcunu Kanun'a göre ödemek üzere bu mahsup talebinden vazgeçen mükelleflere iade alacaklarının, mahsubundan vazgeçilen borcun söz konusu Kanun kapsamında yapılandırılmasından sonra hesaplanan taksit tutarları toplamını aşan kısmı, ilgili mevzuat hükümleri ve 6183 sayılı Kanun'un 23'üncü maddesi ile 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 88'inci maddesinin onaltıncı fıkrası göz önünde bulundurularak nakden iade edilebilecektir.
- Kanun'dan yararlanılarak süresinde ödenen alacaklara, Kanun'un 3'üncü maddesinde öngörülen katsayı uygulaması hariç olmak üzere Kanun'un yayımı tarihinden sonraki süreler için faiz, gecikme zammı, gecikme cezası gibi herhangi bir fer'i alacak tatbik edilmeyecektir.
- Torba Kanun'un 3'üncü maddesinin onikinci fıkrasında, Kanun'a göre ödenecek alacaklarla ilgili olarak tatbik edilen hacizlerin yapılan ödemeler nispetinde kaldırılacağı ve buna isabet eden teminatların iade edileceği hükme bağlanmıştır.
- Buna göre, Kanun kapsamındaki borçlarını ödemek üzere başvuran ve borçlarına karşılık ödemedede bulunan mükelleflerin mal varlığına tatbik edilen hacizler, bu malların bölünebilir nitelikte olması ve haczin devam edeceği malların, ödenmemiş taksitlerin yapılandırma öncesi tutarını karşılayacak değerde olması şartıyla ödemeler nispetinde kaldırılacaktır.

- Bu hüküm çerçevesinde, borçları Kanun hükmüne göre taksitlendirilen mükelleflerin teminat değişikliği talepleri de değerlendirilebilecektir.
- Diğer taraftan, bu Kanun kapsamında yapılandırılan borçlar muaccel olmaktan çıktığından, bu borçlarla ilgili olarak 6183 sayılı Kanun kapsamında takip işlemi yapılmamaktadır. Ancak, Kanun'un 3 üncü maddesinin onikinci fıkrası hükmüne göre, bu Kanun kapsamında ödenecek alacaklar nedeniyle tatbik edilen hacizlere konu mallar, borçlunun talebi hâlinde 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre alacaklı tahsil dairesince satılabilecektir. Satış sonucunda elde edilecek tutarın, ilgili mevzuata göre öncelikli alacakların mahsubundan sonra yapılandırmaya konu borçlara mahsup edilmesi icap etmektedir.
- Aynı fıkra gereğince, borçlu tarafından hacizli malların satılmasının talep edilmiş olması, alacaklı tahsil dairesince söz konusu malların satışa çıkarılamaması ya da satışa çıkarıldığı halde satılamaması durumunda, borçluya Kanun kapsamında ödenmesi gereken taksitleri süresinde ödememe hakkı vermemektedir.
- Borçlu tarafından Kanun kapsamında yapılan ödemelerin kredi kartı kullanılmak suretiyle yapılması durumunda borç kredi kartı ile ödeme işleminin gerçekleştiği anda ödenmiş olduğundan, bu şekilde yapılmış olan ödemeler yönünden de varsa ödenen alacaklara ilişkin tatbik edilmiş hacizler ödeme nispetinde kaldırılacak ve alınmış teminatlar iade edilecektir.
- Kredi kartıyla son taksiti de içerecek şekilde ödeme yapılması hâlinde, kredi kartıyla yapılan ödemelerin ilişkin olduğu motorlu taşıtların satış ve devrine ait ilişik kesme belgesi verilebilecektir.
- Torba Kanun'a göre başvuruda bulunan ve borçları Kanun'a göre taksitlendirilen mükellefler tarafından, borcu olup olmadığına dair yazı istenilmesi hâlinde Kanun hükümleri ihlal edilmediği sürece bu borçları için vadesi geçmiş borcun bulunmadığına dair yazı verilecektir.
- Torba Kanun hükümlerinden yararlanmak için açılmış davalardan vazgeçilmesi şart olduğundan, borçlular tarafından Kanun'dan yararlanmak için yapılan başvurular üzerine tahsilat işlemlerinden dolayı açılmış davalar sulh yoluyla sonuçlanacaktır. Bu nedenle, 6183 sayılı Kanun'un 55'inci maddesi uyarınca alacağın takibi için düzenlenerek tebliğ edilen ödeme emrine karşı açılmış olan davalara konu alacaklar için Kanun hükmünden yararlanmak üzere başvuruda bulunulması hâlinde, ödeme emrine karşı açılmış davalardan da vazgeçildiğinden, 6183 sayılı Kanun'un 58'inci maddesi gereğince %10 oranındaki haksız çıkma zammı talep edilmeyecektir.
- Torba Kanun'un 3'üncü maddesinin ondördüncü fıkrasında "(14) Bu Kanun kapsamındaki alacaklara ilişkin ilgili mevzuatta yer alan özel hükümler saklı kalmak kaydıyla taksit ödeme süresince zamanaşımı süreleri işlemez." hükmü yer almaktadır. Bu hüküm, 7256 sayılı Kanun

kapsamındaki alacaklarla ilgili olarak 213 sayılı Kanun'da yer alan ceza kesme zamanaşımı sürelerinin işlememesini de sağlamaktadır.

- Kanun'un yayımı tarihinden önce pişmanlık talebi ile verilip, ödeme yönünden şartların ihlal edildiği beyannameler ile kendiliğinden verilen beyannameler üzerine tahakkuk eden vergiler kesinleştiği halde bu vergilere bağlı olarak kesilmesi gereken vergi ziyai cezaları Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla farklı safhalarda bulunabilmekte olup, Kanun kapsamında yapılandırılan ya da bu Kanun'un yayımı tarihinden önce ödenmiş olan vergilere ilişkin vergi ziyai cezalarına yönelik aşağıdaki şekilde işlem yapılması gerekmektedir.
- Vergi aslının bu Kanun'a göre yapılandırılması durumunda, Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla vergi ziyai cezasının bulunduğu hukuki aşama dikkate alınarak işlem tesis edilecektir.
- Torba Kanun kapsamında yapılandırılan alacaklara ilişkin zamanaşımı süreleri 6183 sayılı Kanun'un 103'üncü maddesinin birinci fıkrasının onbirinci bendi hükmü dikkate alınarak tayin edilecektir.
- Torba Kanun kapsamına giren alacaklara karşılık;
 - a. Kanun'un yayımlandığı 17/11/2020 tarihinden önce tahsil edilmiş olan tutarlar,
 - b. Kanun kapsamında tahsil edilen tutarlar,
 - c. Kanun'un 3'üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasında belirtilen tecile ilişkin olarak 6183 sayılı Kanun veya diğer kanunlar uyarınca ödenen faizler,

ret ve iade edilmeyecektir.

- Torba Kanun hükümlerine göre başvuruların e-devlet (www.turkiye.gov.tr) veya Gelir İdaresi Başkanlığının (www.gib.gov.tr) internet adresi üzerinden yapılması hâlinde, başvuru tarihi elektronik ortamda başvurunun yapıldığı tarih olacaktır.
- Diğer taraftan, yazılı olarak yapılan başvuruların taahhütlü posta veya APS ile gönderilmesi hâlinde postaya verildiği tarih, adi posta ile gönderilmesi hâlinde ise tahsil dairesinin kayıtlarına intikal ettiği tarih başvuru tarihi olarak dikkate alınacaktır.
- 2918 sayılı Kanun'un 48'inci maddesinin onüçüncü fıkrasında, alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisi altında araç kullandığı tespit edilen sürücülerin geri alınan sürücü belgesinin iade edilebilmesi için ilgili kişi hakkında trafik kurallarına aykırılık dolayısıyla verilmiş olan idari para cezalarının tamamının tahsil edilmiş olmasının şart olduğu hükme bağlanmıştır.

Buna göre, Torba Kanun kapsamında borçlarını yapılandıran borçlulara, 2918 sayılı Kanun'un 48'inci maddesinin onüçüncü fıkrasına göre trafik idari para cezası borcu bulunmadığına dair yazının verilebilmesi için bu borçların tamamının ödenmiş olması gerekmektedir.

Sonuç:

Torba Kanun'un yayımlanmasının akabinde, Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı'nca 7256 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Genel Tebliği yayımlanmış olup; işbu tebliğ ile Torba Kanun'un uygulamasına ilişkin usul ve esaslar detaylı olarak belirlenmiştir. Bilgi notumuzda, genel itibariyle Torba Kanun'un içerdiği önemli düzenlemelere dikkat çekmekle birlikte; detaylı bilgiyi işbu Tebliğ'den edinebilirsiniz.

Saygılarımızla,

GÜLTEKİN HUKUK BÜROSU